

[Hartvig Frisch.]

nordisk Politik har vort Folkeforbundsarbejde været, og selv nu, da Folkeforbundet politisk er sat udenfor, har vi al Grund til stadig sammen at udbygge og pleje det mellemfolkelige Samarbejde af praktisk Natur, som under alle Omstændigheder bør reddes ud af det politiske Skibbrud.

Som et Stykke nordisk Politik opfatter jeg ogsaa den Ændring i vor Grundlov, som forestaar, og hvortil det ærede Medlem Hr. Christmas Møller har ydet en saa stor Indsats. Vi vil ved Gennemførelsen af denne Sag understrege vor nordiske Samhørighed. Der bliver om kort Tid en anden Lejlighed for mig til at udtale mig om Grundlovsforslaget. Her skal jeg indskrænke mig til at lykønske de Konservatives Fører til det Resultat, han har naaet; men jeg kan heller ikke undlade at udtrykke min store Forundring over Venstres Stilling. Hvorfor viser dette Parti nu en Interesse for Etkammerssystemet, naar de under hele Kommissionsarbejdet bestemt afviste denne Løsning? Der stikker vist noget under, som man maaske nok kan kalde „Politik“, men kun i en temmelig daarlig Forstand.

Jeg skal slutte med at udtrykke Ønsket om, at de Valgkampens Storme, der allerede er blæst op, og som netop Venstres Stilling i Forfatningsspørgsmaalet vistnok er et Led i, ikke maa hindre, at der ogsaa paa denne Rigsdag finder et frugtbart Samarbejde Sted. Statsministeren har givet Udtryk for dette Ønske, og mit Parti slutter sig ganske dertil.

Maa jeg lige, idet jeg slutter, nævne en kendt national Skikkelse. Det synes i de senere Aar at være blevet Skik at opføre store internationale Festsplil i Kronborg Slotsgaard. Ideen er sikkert udmærket, og der synes noget symbolsk i, at det Skuespil, der opføres, er: „Hamlet, Prins af Danmark“, vel nok i Kraft af Shakespeares den berømteste Danske, vor Nation har at opvise. Vi har aldrig tidligere kunnet se noget særlig nationalt dansk i Hamlet, men jeg tror, Tiden kommer, da det bliver en Skikkelse, hvori vi vil finde en ny Dybde. Verden er blevet haard og farlig. Man har myrdet en Tro og en Fortrøstning; vi havde kær, og vi fristes til at udbryde i Hamlets Ord:

„Kun Vildskud, raa Bedrift i Verden trives som Ukrudt i en Have, ingen luger.“

Brorsen: Socialdemokratiets Ordfører, det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, begyndte sin Tale med nogle enkelte Udtalelser om den spændte Situation inden for Verdenspolitikken i Ugen før vi traadte sammen til vort første Møde i denne Rigsdagssamling. Ja, der var Spænding, hvad enten man opholdt sig i Genève til Forhandlinger — hvad jeg forstod, det ærede Medlem gjorde —, eller man var i Ribe eller i København, og jeg tror, det var det samme Spørgsmaal, der lød, naar vi om Aftenen havde hørt de sidste Telegrammer i Radioen: Bliver det til Krig, eller bevarer vi Freden? Man var fra alle Sider klar over de enestaaende Ødelæggelser, der vilde blive Følgen af en europæisk Krig, de umaadelige menneskelige Lidelser og det uhyre Tab af Værdier, som vilde blive Følgen af et saadant Sammenstød, som truede med at finde Sted.

Derfor gik der et Befrielsens Suk gennem hele Menneskeheden, da den engelske Premierminister bestemte sig til personlig at møde Tysklands Fører for at gøre et sidste Forsøg paa at bevare Freden. Det er en ny Form for Diplomati, der her er indført, og jeg synes en i hvert Fald for Menigmand meget tiltalende Form. Det havde da ogsaa den Virkning, at Krigen blev afværget. At Kritikken vilde sætte ind, da Faren var forbi, kunde man sige sig selv, men jeg tror — og det er det eneste, jeg skal sige her —, at netop den engelske Førstemisters Indsats, hans modige Initiativ vil blive anerkendt som en menneskeværdig Handling. Han var ikke alene Statsmand, han var ogsaa Menneske, og han forstod, at hvis man kom ud i en gigantisk europæisk Krig, var det ganske utroligt, hvad der vilde blive ødelagt, og ganske utroligt, hvad vi vilde komme til at opleve af menneskelige Lidelser. Hvor længe Freden nu er sikret, skal jeg ikke spaa om, men man har vel Lov til at haabe, at det Eksempel, der er givet, paa ny kan blive anvendt i en kritisk verdenspolitisk Situation.

Den almindelige Mening her i Danmark i disse kritiske Dage var sikkert den, at vi snart sagt paa alle Omraader var ualmindelig daarligt forberedt, til Trods for at